

מדת בדת

לע"נ הרה"ג ר' ישראל בן ר' יצחק דוד גריינמן זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 191 פרשת ויקרא תשע"ו

קידושין ז-ג

ורב אשי מסתפק כשאמר בתך וקרקעך בפרוטה אם כוונתו הבת בחצי פרוטה והקרקע בחצי פרוטה או שכוונתו בתך בפרוטה והקרקע בחזקה, ונשאר בתיקן.

אדם אחד קידש בבגדי משי לדעת רבה לא צריך שומא ולרב יוסף צריך שומא, ובמקרה שאמר התקדשי בהם כמו שהן לכו"ע אין צריך שומא, ואם אמר לה ששויים נ' ואינם שויים נ' הרי לא שויים ואינה מקודשת, ונחלקו שאמר ששויים נ' והם שויים נ' לרבה אינם צריכים שומא שהרי שויים נ', ולרב יוסף צריכים שומא שהרי אשה לא בקיאה בשומא ואינה סומכת דעתה, ויש אומרים שנחלקו גם כשאמר כמו שהן שלרב יוסף שזה כסף ככסף וכמו שכסף קצוב,

דף ח כך שווה כסף הוא קצוב, ורב יוסף אומר שהוא למד את זה מהברייתא שעבד עברי נקנה בכסף מקנתו וקנינו בכסף ולא כתבואה וכלים, ואין לומר שלא נקנה בהם כלל שהרי כתוב ישיב גאולתו לרבות שוה כסף ככסף ואם אין בהם שוה פרוטה גם בכסף לא נקנה אלא הכוונה שאין נקנה בתורת תבואה וכלים והיינו חליפין, אך קשה לר"נ שסובר שבכל מקרה פירות לא נעשים חליפין אלא מדובר שאין בהם שוה פרוטה ואמנם גם בכסף לא נקנה באינו שוה פרוטה, אלא זה בדרך לא מיבעי שלא רק כסף שאין הנאתו קרובה לכן צריך שוה פרוטה אלא גם תבואה וכלים למרות שהנאתם קרובה והיינו אומרים שהיא מקנה עצמה קמ"ל שלא, ורב יוסף למד את זה מברייתא שאם אמר עגל זה או טלית זו לפדיון בני לא פדוי, ואם אמר ואם אמר עגל זה או טלית זו בה' סלעים לפדיון בני בנו פדוי, ואם נאמר שאינו שוה ודאי לא יועיל אלא מדובר שזה שוה ובכ"ז אם לא קצב לא חל, ויש לדחות שאכן זה לא שוה אלא שהכהן קיבל עליו כמו שרב כהנא לקח סודר עבור פדיון הבן והוא אמר שזה שוה לו ה' סלעים, ואמר רב אשי שזה נאמר רק על רב כהנא שהוא אדם גדול שלובש סודר על ראשו אך בשאר אדם לא וכמו שמר בר רב אשי קנה סודר מאמו של רבה מקובי שוה י' בי"ג.

ר"א אומר שאם אמר התקדשי לי במנה ונתן לה דינר מקודשת וישלים לה, שכשאמר מנה ונתן לה דינר זה כאמר על מנת ואמר רב הונא בשם רב שזה כאומר מעכשיו, ויש להקשות מברייתא שאם אמר התקדשי לי במנה, ומנה והלך יכול לחזור בו עד דינר האחרון, ויש לומר ששם מדובר שאמר מנה זו אך יש לדייק שאם הסיפא מדברת במנה זו הרישא מדברת במנה סתם שכתוב בסיפא שאם אמר התקדשי לי במנה זו ונמצא חסר דינר או שהיה דינר של נחושת אינה מקודשת ואם היה דינר רע היא מקודשת ויחליף, ויש לומר שגם ברישא מדובר במנה זו והסיפא מפרשת את הרישא שאם רצה אחד מהם לחזור חוזר עד דינר האחרון כשאמר במנה זו, ויש להוכיח שאם נאמר שברישא מדובר במנה סתם זה ק"ו שאם במנה סתם אינה מקודשת ק"ו במנה זו, אך יש לדחות שהסיפא מגלה על הרישא שלא תאמר שהרישא מדברת במנה זו אך במנה סתם מקודשת אלא בסיפא מדובר במנה זו וברישא מדובר במנה סתם ובכ"ז אינה מקודשת, ורב אשי אומר שבמונה והולך זה גרוע יותר כי דעתה על הכל.

דברי הברייתא בדינר של נחושת אם מדובר שידעה בו א"כ היא סברה וקבלה ומקודשת יש לומר שנתן לה בלילה או שנמצא בין שאר הדינרים ומה שכתוב דינר רע אם נאמר שאינו יוצא כלל א"כ זה כדינר של נחושת ורב פפא מבאר שמדובר ביוצא ע"י הדחק.

רבא אומר בשם ר"נ שאם אמר התקדשי לי במנה והניח משכון עליה אינה מקודשת עמוד ב כיון שאם אין כאן מנה אין כאן משכון שאינו מתנה, ורבא מקשה מברייתא שקדשה במשכון מקודשת, ויש לדחות ששם מדובר במשכון של אחרים וכדעת ר' יצחק שבעל חוב קונה משכון שכתוב בהחזרת משכון ולך תהיה צדקה ואם אינו קונה מדוע זה צדקה בהחזרה אלא מוכח שקנה את המשכון.

דף ז רבא אומר שאם אמרה האשה תן מנה לפלוני ואתקדש לך היא מקודשת מדין ערב שמשעבד עצמו גם ללא שהגיע ההנאה אליו כך האשה משעבדת עצמה אף שלא הגיע אליה ההנאה, ואם אמר אדם קחי מנה ותתקדשי לפלוני היא מקודשת לו מדין עבד כנעני שהוא קונה עצמו למרות שלא חסר כלום כך אותו אדם קנה את האשה למרות שלא חסר ממנו כלום, ואם אמרה האשה תן מנה לפלוני ואתקדש לו היא מקודשת מדין ערב ועבד כנעני שהיא משעבדת עצמה אף שלא הגיעה ההנאה אליה ואמנם לכאורה אינו דומה לערב שהקונה מתחסר ממון והאדם שקונה את האשה לא חסר ויש להוכיח מעבד שקונה עצמו בלי שחסר ממון אך לכאורה אינו דומה לעבד כי המקנה קונה וכאן האשה מקנה עצמה לכן יש להוכיח מערב שמשעבד עצמו אף שלא מגיעה אליו הנאה.

רבא מסתפק כשאמרה האשה קח מנה ואתקדש לך, ומר זוטרא אמר בשם רב פפא שהיא מקודשת ואמר לו רב אשי שא"כ נכסים שיש להם אחריות נקנים עם נכסים שאין להם אחריות ושנינו לקמן להיפך שנכסים ללא אחריות נקנים עם נכסים שיש להם אחריות אמר לו מר זוטרא שהאשה לא מקנה עצמה אגב המנה אלא מדובר באדם חשוב שבהנאה שהוא מקבל ממנה הנאה היא מקנה לו עצמה, ושנו בשם רבא שגם לענין קניני ממון מועיל כדלעיל, וצריך לכתוב את זה כי אם היינו שונים כך בקידושין היינו אומרים שזה מועיל רק בקידושין כי נח לאשה להתקדש בכל שהוא כדברי ר"ל שטוב לאשה לשבת בשני גופים מלשבת כאלמנה בגוף אחד אך בממון זה לא יועיל קמ"ל שכן, ואם היינו שונים בממון היינו אומרים שזה מועיל רק בממון שניתן למחילה אך בקידושין זה לא יועיל קמ"ל שמועיל.

רבא אומר שאם אמר התקדשי לחציי מקודשת ואם אמר חציי מקודשת לי אינה מקודשת, ושאל אביי שאם בחציי מקודשת לא מועיל שהתורה אומרת אשה ולא חצי אשה א"כ נאמר גם איש ולא חצי איש, אמר לו רבא שבאשה זה לא מועיל כי אשה לא ראויה לב' בני אדם אך איש ראוי לב' נשים וכוונתו בדבריו שיוכל לישא עוד אשה, ומר זוטרא בר רב מרי מקשה לרבינא שנאמר שיפשוטו הקידושין ככולה כמו באמר רגלה של זו עולה שכולה עולה ואף למ"ד שאין כולה עולה זה רק במקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו אך בדבר שהנשמה תלויה בו כולה עולה, ויש לחלק ששם זה בהמה ואילו באשה יש דעת אחרת וזה דומה לדברי ר' יוחנן שבבהמה של ב' שותפין אם הקדיש חציה ואח"כ קנה את החלק השני היא קדושה אך אינה קרובה ומתחילה לא פשטה הקדושה בכולה והיא עושה תמורה ותמורתה כיוצא בה, ולכאורה יש להוכיח ג' דברים מדברי ר' יוחנן עמוד ב שבעלי חיים נדחים, ודיחוי מעיקרא הוא דיחוי שאינה קרובה, ויש דיחוי בהקדש דמים.

רבא מסתפק כשאמר חצייך בחצי פרוטה וחצייך בחצי פרוטה האם כיון שאמר חצי פרוטה הוא חילק אותה או שנאמר שהוא כמונה והולך, ואם נאמר שהוא כמונה והולך יש להסתפק כשאמר חצייך בפרוטה וחצייך בפרוטה האם נאמר שכיון שאמר פרוטה הוא חילק דבריו או שביומו זה נקרא שהוא מונה והולך, ואם נאמר שביומו הוא כמונה והולך יש להסתפק כשאמר חצייך בפרוטה היום וחצייך בפרוטה למחר האם נאמר שכיון שאמר למחר הוא הפסיק ואינה מקודשת, או שכוונתו בדבריו שהקידושין יתחילו היום ויגמרו מחר, ועוד יש להסתפק כשאמר שני חצייך בפרוטה האם נאמר שמועיל כי ודאי כוונתו בזמן אחד או שנאמר שאין כלל קידושין לחצאים, ונשאר בתיקן.

רבא מסתפק כשאמר שתי בנותיך לשני בני פרוטה האם הולכים אחר הנותן והמקבל ויש כאן פרוטה או שהולכים אחר הבנים ואין לכל אחד שוה פרוטה, ונשאר בתיקן.

רב פפא מסתפק כשאמר בתך ופרתך בפרוטה האם כוונתו הבת בפרוטה והפרה בפרוטה ולא חל קנין או שנאמר שכוונתו שיקנה הבת בפרוטה והפרה בקנין משיכה.

בני רב הונא בר אבין רצו לקנות שפחה בפרוטה אך לא היה להם ורצו לקנות בנסכא והאמה התייקרה, ואמר ר' אמי שכיין שלא היתה להם פרוטה א"כ גם נסכא אינה קונה.

אם אמר לה התקדשי לי במנה ונטלה זורקה אותו לים או לאש וכל מקום האבד אינה מקודשת, ומשמע שאם זרקה לפניו היא מקודשת, ולכאורה הרי היא אומרת לו שאינה רוצה, ויש לומר שזה בדרך לא מיבעיא שלא רק כשזרקה לפניו זה לא קידושין אלא גם כשאיבדה אותו אינו קידושין שהיינו אומרים שכיין שהיא מתחייבת לשלם א"כ היא באמת קידשה עצמה והיא עשתה כך לבדוק אותו אם הוא כעסן, קמ"ל שאינה מקודשת.

אם אמר התקדשי לי במנה והיא אמרה תנם לאבא או לאביך אינה מקודשת, ואם אמרה על מנת שיקבלו לי מקודשת, וכתוב אבא לחדש את כח הרישא שבכ"ז אינה מקודשת וכתבו אביך לחדש בספיא שהיא מקודשת, וכן אם קדשה במנה ואמרה תנם לפלוני אינה מקודשת ואם אמרה על מנת שיקבלם לי מקודשת, והחידוש הוא שאם היה כתוב אבא ואביך היינו אומרים שהיא מקודשת כשאמרה שיקבלום לי כי היא סומכת עליהם והם עושים שליחותה אך לפלוני זה לא יועיל, קמ"ל שמועיל, ואם היה כתוב את הדין בפלוני היינו אומרים שבסתם אינה מקודשת כי אין דעתה קרובה אליו אך באבא ואביך שדעתה קרובה אליהם היא תקדש והיא התכוונה שזה יהיה להם מתנה קמ"ל שלא.

אם אמר התקדשי לי במנה והיא אמרה תנם על הסלע אינה מקודשת ואם הסלע שלה היא מקודשת, ורב ביבי מסתפק כשהסלע של שניהם ונשאר בתיקו.

אם אמר התקדשי לי בככר והיא אמרה תנהו לכלב אינה מקודשת ואם הכלב שלה היא מקודשת, ורב מרי מסתפק כשכלב רץ אחריה והיא אמרה שיתן לכלב אם היא מקודשת שהיא מקנה עצמה לו בהנאת ההצלה מהכלב, או שהיא יכולה לומר לו שמדאורייתא הוא מחוייב להצילה ונשאר בתיקו.

אם אמר התקדשי בככר והיא אמרה תנהו לעני אינה מקודשת ואפילו בעני הסמוך עליה כי היא אומרת לו שהחיוב שלו הוא כמו שלה.

אדם אחד מכר שרשראות מבדיל,

דף ט ובאה אשה ואמרה לו תן לי אחת אמר לה אם אתן לך תתקדשי לי אמרה לו הבא תביא אמר רב חמא שהבא תביא אינו כלום.

אדם אחד שתה יין בחנות ובאה אשה ואמרה הבא לי אחד אמר לה אם אתן לך תתקדשי לי אמרה לו השקה תשקה אמר רב חמא שהשקה תקשה אינו כלום.

אדם אחד גדר תמרים מאילן ובאאה אשה ואמרה לי זרוק לי שתים אמר לה אם אזרוק לך תתקדשי לי אמרה לו זרוק תזרוק אמר רב זביד שזרוק תזרוק אינו כלום.

הסתפקו כשלא כפלה דיבורה אם הקנתה עצמה לרבינא היא מקודשת, ורב סמא בר רקתא אמר בכתר המלך אינה מקודשת וכן הלכה ולהלכה שיראים אינם צריכים שומא והלכה כר"א במנה וישלים, והלכה כרב בשם ר"נ במשכון.

קידושין בשטר שכותב על הנייר או על החרס גם באינם שוים פרוטה בתך מקודשת לי או בתך מאורסת לי או בתך לי לאשה מקודשת, ור' זירא בר ממל מקשה שאין זה דומה לשטר מכר שהמוכר כותב שדי מכורה לך וכאן הבעל שהוא הקונה כותב ורבא מבאר שבמכר וקידושין זה כענין הפסוק שבמכר כותב ומכר מאחוזתו ובקידושין כותב כי יקח והתורה תלתה את זה בבעל, ולכאורה גם במכר כותב שדות בכסף יקנו ויש לומר שיש לקרוא יקנו אך קשה שבגלל ומכר משנים את יקנו א"כ נשנה גם בבעל שכותב את בתי נתי לאיש הזה, ורבא מבאר שזה הלכה ורק חכמים הסמיכו את זה בפסוקים, ועוד יש לומר שגם במכר כותב ואקח את ספר המקנה.

רבא אומר בשם ר"נ שאם כתב לו על נייר או חרס אף שאינו שוה פרוטה בתך מקודשת לי בתך מאורסת לי בתך לי לאשה בין ע"י אביה בין ע"י עצמה מקודשת מדעתו, ורק אם לא בגרה ואם בגרה קנה כשכתב בשטר הרי את מקודשת לי או הרי את מאורסת לי הרי את לי לאשה בין ע"י עצמה בין ע"י אביה מקודשת מדעתה.

ר"ל מסתפק כשכתב שטר אירוסין שלא לשמה אם היא מקודשת האם מקישים הויות ליציאות **עמוד ב** וכמו שביציאה צריך לשמה כך בהויה צריך לשמה או שמקישים הויות אחד לשני וכמו שבכסף לא צריך לשמה כך בשטר לא צריך לשמה ואח"כ פשט

ר"ל שמקישים הויה ליציאה כמו שבגט צריך לשמה כך בשטר אירוסין צריך לשמה.

רבא ורבינא סוברים שאם כתבו לשמה אך שלא מדעתה מקודשת ורב פפא ורב שרביא אומרים שאינה מקודשת, ורב פפא מבאר את טעמו ואת טעם החולקים עליו שהם סוברים שמקישים הויה ליציאה וכמו שביציאה צריך לשמה ומועיל שלא מדעתה כך בכסף אף שצריך לשמה מועיל שלא מדעתה, ורב פפא סובר שמקישים הויה ליציאה וכמו שביציאה צריך דעת מקנה כך בהויה צריך דעת מקנה, ויש להוכיח מברייתא שאין כותבים שטרי אירוסין ונישואין אלא מדעת שניהם ומשמע אפילו שטרי אירוסין עצמם, ויש לדחות שהכוונה לשטר תנאים שפסקו ממון זה לזו כדברי רב גידל בשם רב כמה אתה נותן לבנך כך וכך כמה אתה נותן לבתך כך וכך ועמדו וקדשו על זה נאמר שנקנה באמירה.

ר' אבהו אומר בשם ר' יוחנן שקנין ביאה לומדים מהפסוק והיא בעולת בעל שהוא נעשה לה בעל ע"י בעילה, ואמר ר' זירא לר' אבהו או ר"ל לר' יוחנן האם כעור מה שרבי למד מהפסוק ובעלה שהיא נקנית בביאה, אמר לו שמשם היינו לומדים שמקדש ואח"כ בועל קמ"ל שנקנית בביאה ור' אבא בר ממל מקשה שאם קידושין חלים ע"י ביאה מתי חייבה התורה סקילה בנערה המאורסה הרי אם בעל אחר קידושין היא לא בתולה ואם לא בעל היא לא מקודשת ואמרו התלמידים לפני אביי שיתכן שהתורה חייבה סקילה כשבא עליה הארוס שלא כדרכה, ואביי דחה שנחלקו רבי ורבנן רק באחר שבא עליה שלא כדרכה אך אם הבעל בא עליה שלא כדרכה לכו"ע לא חייבים בה סקילה ששנינו שאם באו עליה עשרה אנשים והיא עדיין בתולה כולם חייבים סקילה ורבי סובר שרק הראשון בסקילה וכולם בחנק, ור"נ בר יצחק אומר שניתן להעמיד כשקדשה בשטר שקונה בלי ביאה כמו ששטר גומר ומוציא כל הוא גומר שכשהוא מכניס, ור' יוחנן למד מובעלה שרק אשה נקנית בביאה ולא אמה עבריה שלא נלמד ק"ו מיבמה שאינה נקנית בכסף ונקנית בביאה אמה שנקנית בכסף ודאי תקנה בביאה, ואמנם יש לפרוך שיבמה היא זקוקה ועומדת, אך יש ללמוד מהיקש שכתוב אם אחרת יקח לו שהתורה מקישה ליבמה וכמו שיבמה נקנית בביאה כך אמה קמ"ל ובעלה שרק אשה נקנית בביאה ולא אמה, ורבי לומד את זה מיתור הה' שהתורה כתבה ובעלה למעט אמה, ולרבא שלמד מבר אהינא שלומדים מפסוק זה שרק קידושין שמסורים לביאה הם קידושין ושאינם מסורים לביאה אינם קידושין, שיש יתור שיתכן לכתוב או בעלה והתורה כתבה ובעלה ללמד את כל הדברים, ורבי למד מוהיא בעולת בעל שרק בעל עושה אותה בעולה שלא כדרכה ולא אחר, אך לכאורה ראינו בברייתא שרבי חלק על כך בבאו עליה י בני אדם שלא כדרכה שרק הראשון חייב סקילה וכולם בחנק.

דף י אמר ר' זירא שרבי מודה לענין קנס שכולם משלמים ורק לענין מיתה אמרה התורה ומת האיש אשר שכב עמה לבדו, ורבנן לומדים מלבדו כמו ששנינו שר' אושעיא למד מהפסוק ומתו גם שניהם שיהיו שניהם שוים כאחד שיהיו בני עונשים ור' יונתן למד מהפסוק לבדו שחייב אפילו כשרק הוא גדול שכתוב לבדו, ור' יוחנן למד שרק בעל עושה אותה בעולה מהיתור שניתן לכתוב בעולת איש וכתוב בעולת בעל ללמד גם שנקנית לבעל בבעילה.

הסתפקו אם תחילת ביאה קונה או רק סופה ונ"מ כשרק הערה בה ופשטה ידה וקבלה קידושין מאחר או לגבי כה"ג אם יכול לקנות בתולה בביאה, אממר אמר בשם רבא שכל הבעל דעתו על גמר ביאה.

הסתפקו אם ביאה עושה גם נישואין או רק אירוסין ונ"מ אם אחר ביאה הוא כבר יורשה ומיטמא לה ומפר נדריה שרק אם עושה גם נישואין הוא קונה אותה לכל הדברים הנ"ל ואם זה רק אירוסין לא קנאה לך, ואביי רצה להוכיח מהברייתא שהאב זכאי בקידושי בתו בכסף שטר וביאה זכאי במציאתה ומעשה ידיה והפרת נדריה ומקבל את גיטה אך אינו אוכל פירות בחייה ואם נישאה הבעל יתר עליו שאוכל פירות בחייה וכתוב קנין ביאה וכתוב שוב נישאת משמע שבביאה עדיין אינה נשואה, ויש לדחות שכתוב נשאת על שאר הקנינים, ורבא רצה להוכיח ממשנה שבת ג' שנים ויום אחד מתקדשת בביאה ויבם קונה אותה בביאה וחייבים עליה משום אשת איש והיא מטמאה את בועלה לטמאות משכב תחתון כעליון **עמוד ב** ואם נשאה לכהן

שלא שנינו כמה כגון התוקע לחבירו שנותן לו סלע ואין הכוונה לצווי שהוא ד' זוז אלא חצי זוז ואנשים יכולים לקרוא לחצי זוז סלע.

ר"ל מבאר בדברי ב"ש כדברי חזקיה שכתוב באמה עבריה והפדה שמגרע מפדיונה ויוצאת ושייך גירוע רק אם נתן לה בתחילה דינר ואם נתן לה רק פרוטה מה שייך לגרוע מפרוטה, ואין לומר שהתורה אמרה גירוע רק אם נתן לה דינר ואם נתן לה פרוטה לא יהיה גירוע,

דף יב כי זה צריך להיות כמו יעוד שזה תלוי ברצונו אם ירצה ליעד או לא ואם אינו יכול ליעד לא חל כלל המכר והוא הדין שאם אי אפשר לקיים גירוע לא חל המכר, וב"ש למדו קידושי אשה ממכירת אמה וכמו שאמה לא נקנית בפחות מדינר כך אשה לא נקנית בפחות מדינר ואין לומר שאמה תקנה בחצי דינר או ב' פרוטות ששייך גירוע כי אם מוציאים מפרוטה מעמידים את שיעור המכר בדינר.

רבא מפרש בטעמם של ב"ש שלא יהיו בנות ישראל כהפקר. **רב יוסף** חשב להסביר בדברי ב"ה שפרוטה הכוונה כל שהוא אמר לו אבני שמפורש השיעור במשנה שזה אחד משמונה באיסר האיטלקי ואין לומר שזה דוקא בדורו של משה אבל בדור אחר זה תלוי מה מחשיבים האנשים כי רב דימי שנה שרב סימאי שיער בדורו שזה אחד מח' באיסר האיטלקי וכשרבין בא הוא אמר בשם ר' דוסתאי ור' ינאי ור' אושעיא שזה אחד משה באיסר האיטלקי, אמר רב יוסף שלפ"ז מה ששנינו בברייתא צא וחשוב כמה פרוטות בב' סלעים יותר מאלפיים ואם נאמר כמו המשנה זה לא מגיע אפילו לאלפיים ומדוע כתוב יתר מאלפיים וזקן אחד אמר שהוא שנה קרוב לאלפיים אך לכאורה זה יוצא אלף חמש מאות שלושים ושש ויש לומר שכיון שזה יצא יותר מחצי האלף זה נקרא קרוב לאלפיים.

אבבי אמר לרב דימי שלכאורה הוא חלק על רבין במחלוקת תנאים אם פרוטה היא אחד משמונה באיסר שדינר הוא שש מעות ומעה היא ב' פונדיונים פונדיון ב' איסרים ואיסר הוא ב' מוסמוסים ומסמס ב' קונטרנקין וקונטרנק הוא ב' פרוטות, ורשב"ג אומר שבמעה

יש ג' הדרסים והדרס הוא ב' הנצין והנץ ב' שמנים ושמן הוא ב' פרוטות ולחשבון זה פרוטה היא אחד ממשש באיסר האיטלקי, א"כ רב דימי כת"ק ורבין כרשב"ג אמר רב דימי שהם חלקו לדעת ת"ק והוא דיבר כשהתייקרו האיסרין ויש בדינר כ"ד איסרים ושמונה פרוטות באיסר, ורבין דיבר כשהוזלו האיסרים ויש ל"ב בדינר א"כ יש ו' פרוטות באיסר שבכל מקרה בדינר יש קצ"ב פרוטות.

שמואל אומר שאם קידש בתמרה אפילו אם כור תמרים שוה דינר בכ"ז היא מקודשת שחוששים שבמדי זה שוה פרוטה, ומה ששנינו במשנה שלב"ה אשה מתקדשת רק בפרוטה ושוה פרוטה הכוונה לקידושי ודאי אך גם בפחות משהו פרוטה יש קידושי ספק.

אדם אחד קידש באגודה של מוכים ורב שימי בר חייא ישב לפני רב ואמר שאם יש בזה שוה פרוטה מקודשת ואם לא אינה מקודשת ומה שאמר שמואל שחוששים ששוה פרוטה במקום אחר זה רק לספק אך לקידושי ודאי צריך שוה פרוטה.

אדם אחד קידש באבן שיש שחורה דומה לכחול ושיער רב חסדא אמר יש בה שוה פרוטה שבשוה פרוטה מקודשת ואם לא אינה מקודשת ומה שאמר שמואל שחוששים לשוה פרוטה במדי רב חסדא חלק עליו, ואמו אמרה שביום שקידש זה היה שוה פרוטה אמר רב חסדא שאינך יכולה לאסור אותה על אחרים **עמוד ב'** וכמו המקרה ביהודית אשת ר' חייא שהיה לה צער לידה ואמרה לר' חייא שהאם שלה אמרה שקיבל אביה קידושי עליה ואמר לה ר' חייא שאין בכת אימה לאסרה עליו ואמרו לרב חסדא שיש עדים באידית שיודעים שבאותו יום זה היה שוה פרוטה אמר להם שעכשיו אינם לפנינו כמו שאמר ר' חנינא לגבי שבוייה שעדים בצד צפון שנבעלה לא יאסרו, ואבבי ורבא חולקים על רב חסדא ולדעתם אם הקלו בשבוייה שהיא מאוסה על השבאים לא נקל באשת איש ומאותה משפחה נשאר בסורא ופרשו ממנה התלמידים ולא מפני שחששו לשמואל אלא בגלל דעת אבבי ורבא.

אדם אחד קידש בשבט בד של הדס בשוק ושלח רב אחא בר הונא לרב יוסף והוא אמר שיש להלקותו כדעת רב ולהצריך גט

היא אוכלת בתרומה ואם בא עליה אחד מהערויות מת על ידה ואם בא עליה פסול פסלה מהכהונה וכתוב מתקדשת בביאה וכתוב נישאת משמע שביאה אינה נישואין, ויש לבאר שכוונת המשנה שאם הנישואין היו של כהן היא אוכלת בתרומה, ויש להוכיח מברייתא שיוחנן בן בג בג שלח לר' יהודה בן בתירא לנציבין שהוא שמע שהוא התיר לבת ישראל המאורסת לכהן לאכול בתרומה, שלח לו ואתה לא מודה בכך הרי אני בטוח שאתה בקי בחדרי תורה וא"כ תדרוש ק"ו שאם שפחה כנענית שביאתה לא מאכילתה בתרומה כספה מאכילה בת ישראל שביאתה מאכילתה ודאי שתאכל בקידושי כסף אך מה אעשה שאמרו חכמים שארוסה לא תאכל בתרומה עד שתכנס לחופה, ולכאורה אם מדובר בביאה שע"י חופה ובכסף שע"י חופה א"כ ודאי אוכלת ואם מדובר בביאה ע"י חופה וכסף שלא ע"י חופה מה שייך ללמוד כסף ללא חופה הרי ודאי ב' דברים מועיל יותר אלא מדובר בביאה וכסף שלא ע"י חופה ומשמע שביאה עושה נישואין ולכן פשוט לתנא שביאה עושה יותר מכסף שאם היא עושה רק אירוסין מדוע בביאה פשוט לו יותר מכסף, ור"ג בר יצחק דוחה שמדובר בביאה ע"י חופה וכסף שלא ע"י חופה והק"ו הוא שאם שפחה לא אוכלת בביאה גם ע"י חופה ובכ"ז כספה מאכילה ללא חופה בת ישראל שאוכלת בביאה ע"י חופה ק"ו שתאכל בכסף ללא חופה אך אמרו חכמים שבת ישראל לא תאכל בתרומה קודם חופה כדברי עולא שמא תאכל לאחיה, ובן בג בג סובר שבשפחה כנענית לא שייך בקנינה ובארוסה שייך בקנינה, ורבינא אומר שהיה פשוט לו שמדאורייתא היא אוכלת ושלח לו שתהיה מותרת גם מדרבנן שהוא שמע שהוא מתיר לארוסה לאכול ולא חשש לביטול הקידושין ע"י סימפון שלח לו ואתה לא מודה בכך והרי אתה בקי בחדרי תורה ותוכל לדרוש ק"ו שאם בשפחה ביאה לא מאכילה אך כספה מאכילה ולא חששו לסימפון ארוסה שביאתה מאכילתה בתרומה ודאי כספה יאכילה ולא נחשוש לסימפון אך אמרו חכמים שארוסה אינה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה,

דף יא כדברי עולא, ובן בג בג סבר שלא חששו בעבדים לסימפון כיון שמום גלוי הוא כבר ראה ומום שבסתר לא אכפת לו כיון שהוא צריך לו למלאכה ואם נמצא שהוא גנב או קוביוסטוס גונב נפשות הוא קיבלו עליו שסתם עבד הוא גנב, ואין לחשוש שהוא ימצא ליסטים מזוין או שהוא מוכתב למלכות כי יש לזה קול ואמנם לכו"ע אינה אוכלת משום סימפון או שמא תשקה והנ"מ תהיה בקבל עליו, שלמום לא חששו ולשמא תשקה חששו, או מסר האב לשלוחי הבעל שחששו למום אך לא שמא תשקה, או כשהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל שאין חשש שתשקה אך יש חשש סימפון.

ר' זירא מפרש בטעמם של ב"ש שמתקדשת בדינר שאשה מקפידה על עצמה ולא מתקדשת בפחות מכך, ומקשה אבבי שבנות ר' ינאי שמקפידות ולא מתקדשות בפחות מתקרב דינרים א"כ אם תפשוט ידה ותקבל זוז נאמר שזה לא קידושין אמר ר' זירא שאם הסכימה ודאי מקודשת אך בלילה או ע"י שליח נאמר שלא יתקדשו בפחות מתקרב, ורב יוסף מפרש בטעמם של ב"ש כדברי רב יהודה בשם רב אסי שכשכתוב בתורה כסף הכוונה לכסף צורי ומדרבנן הכוונה לכסף מדינה.

עמוד ב' יש להקשות על הכלל של רב אסי שבטענת מודה במקצת שזה מדאורייתא שכתוב כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור ושנינו שבועת הטענה שתי כסף וההודאה שוה פרוטה ומדוע צריך שתיים, ויש לומר ששם כסף שוה לכלים שהם שנים ולומדים גם שכמו שכסף הוא דבר חשוב כך בכלים רק בחשובים.

יש להוכיח ממעשר שכתוב וצרת הכסף בידך ושנינו שפורטים לסלע ממעות מעשר שני משמע שפדו גם בפרוטות, ויש לומר ששם כתוב כסף הכסף ריבה, ויש להוכיח מהקדש שכתוב ונתן הכסף וקם לו ושמואל אמר שמועיל חילול בהקדש שוה מנה על שוה פרוטה ויש לומר ששם לומדים גזירה שוה כסף כסף ממעשר, ויש להוכיח מקידושי אשה שלומדים קיחה קיחה משדה עפרון ובכ"ז אמרו ב"ה שמספיק פרוטה וא"כ יוצא שרב אסי דיבר רק לב"ש, ויש לפרש בדברי רב אסי שכל כסף קצוב האמור בתורה הוא כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה, ולכאורה שנינו כבר בברייתא שה' סלעים של פדיון הבן ושלושים של עבד ונ' של אונס ומפתה ומאה של מוציא שם רע הם בכסף צורי, ויש לומר שהחידוש של רב אסי הוא שבדבר מדרבנן הוא כסף מדינה

לומר שאם היו חולקים במלוה על פה כי היא לא כתובה בתורה אך שמואל יודה בקרבן שכתוב בתורה, ואם היינו שומעים את המחלוקת בקרבן היינו אומרים שרק בקרבן יביאו היורשים שזה מלוה הכתוב בתורה אך במלוה על פה יודה ר' יוחנן שלא גובה קמ"ל שגובה, רב פפא אומר שלהלכה מלוה על פה גובה מהיורשים ששיעבוד הוא מדאורייתא ולא גובה מלקוחות כי אין לזה קול והם לא יפסידו.

אשה קונה עצמה בגט שכתוב וכתב לה ספר כריתות, ומיתת הבעל שמתירה לכאורה יש ללמוד מסברא שהיא נאסרה בגללו א"כ כשמת היא מותרת ממילא, אך יש לדחות שעריית נאסרו בגלל הקידושין ובכ"ז אסורים גם לאחר מיתה, ואין ללמוד ממה שהתורה אסרה יבמה שאין לה בנים וא"כ אשה שיש לה בנים מותרת כי יש לומר שיבמה שאין לה בנים מותרת ליבם וכשיש לה בנים היא אסורה לכולם אלא ממה שהתורה הוצרכה לאסור אלמנה לכה"ג משמע שלשאר העולם היא מותרת, אך יש לומר שלא שייך עשה כי אם הועילה מיתת הבעל לענין איסור אשת איש א"כ תותר לגמרי ואם לא הועילה א"כ היא תשאר באיסור אשת איש, אך לכאורה יש להוכיח מפסולי המוקדשים שבתחילה יש בהם מעילה ואסורים בגיזה ועבודה ואחר פדייה אין בהם מעילה ונשאר איסור גיזה ועבודה, אלא יש להוכיח מהפסוק פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה, ורב ששת בר אידי דוחה שיש לומר שאחר הכוונה יבם ותירץ רב אשי ב' תשובות שיבם לא נקרא אחר ועוד שכתוב ושנאה האיש האחרון או כי ימות האיש האחרון והוקשה מיתה לגירושין כמו שגירושין מתירה וגומרת בה כך מיתה מתירה וגומרת.

כשמואל, שרב הלכה מי שקידש בשוק או מי שקידש בביאה או מי שקידש בלי שידוכים ומי שביטל גט ומי שמסר מודעא על גט ומי שמצער שליח של חכמים ומי שחל עליו שמתא ל' יום וחתן שגר בבית חמיו ומשמע שחתן שעובר לא לוקה ומה שרב ששת הלכה חתן שעבר ליד בית חמיו זה בגלל שחשדו ממנו על חמותו, ונהרדעי סוברים שרב הלכה רק מי שקידש בביאה בלי שידוכים, ויש אומרים שהלכה על קידושי ביאה אפילו בשידוכים שזה פריצות.

אדם אחד קידש במחצלת של הדס אמרו לו שאינה שוה פרוטה אמר להם שתתקדש בד' זוזים שבה לקחה ושתקה, אמר רבא שזה שתיקה שאחר מתן מעות שאינה כלום, ורבא הוכיח כן מהברייתא שאם אמר לה כנסי סלע זו בפקדון וחזר ואמר לה התקדשי לי בו אם זה עדיין בשעת מתן מעות היא מקודשת ואם אמר לה אח"כ, אם רצתה היא מקודשת ואם לא אינה מקודשת, ויש לבאר מה הכוונה רצתה שאם נפרש רצתה שאמרה כן ולא רצתה שאמרה לא א"כ ברישא,

דף יג כשאמרה לא היא מקודשת, ולכאורה הרי היא אמרה לא, אלא רצתה הכוונה שאמרה כן ולא רצתה ששתקה א"כ משמע ששתיקה שלאחר מתן מעות אינה הסכמה, ובפום נהרא הקשו בזה בשם רב הונא בר רב יהושע שאינו דומה שכשנתן לשם פקדון יהא לא רצתה לזרוק את זה כי היא היתה מתחייבת לשלם אך כשנתן לה בתורת קידושין אם היא לא מסכימה היא יכולה לזרוק את זה, ורב אחאי דוחה האם הנשים למדו דינים אלו, והיא חושבת שאם היא תזרוק בכל מקרה היא תתחייב לשלם, ורב אחא בר רב שלח שאלה זו לרבינא והוא אמר שהוא לא שמע מדברי רב הונא בר רב יהושע אך אתם ששמעתם את זה תחששו לזה.

אשה אחת היתה מוכרת חבילות משי ובא אדם אחד וחטף ממנה אחד אמרה לו החזר לי אמר לה אם אחזיר לך תתקדשי לי לקחה ושתקה אמר ר"נ שהיא יכולה לומר את שלי לקחתי, והקשה לו רבא שכתוב שאם קדשה בגזל וחמס וגניבה או שחטף סלע מידה וקדשה היא מקודשת אמר ר"נ ששם מדובר כששדכו קודם, ויש להוכיח לחלק בכך שכתוב בברייתא שאם אמר לה כנסי סלע זו שאני חייב לך וחזר ואמר התקדשי לי בו אם רצתה בשעת מתן מעות מקודשת ואם לא רצתה אינה מקודשת ולאחר מתן מעות גם אם רצתה אינה מקודשת ואין לפרש רצתה שאמרה כן, לא רצתה שאמרה לא ואם שתקה היא מקודשת א"כ הברייתא יכולה לכתוב סתם מקודשת אלא רצתה הכוונה שאמרה כן לא רצתה ששתקה וכתוב שאינה מקודשת והיינו שהיא אומרת שהיא לקחה את שלה, וא"כ קשה מחטף סלע מידה וקדשה בו שמקודשת, וחייבים לפרש ששם מדובר ששידכו והברייתא שאינה מקודשת היינו בלא שידכו.

כשנפטר רב אסי נכנסו החכמים לצרף את כל שמועותיו ותלמיד אחד ששמו רב יעקב אמר שר' אסי אמר בשם ר' מני שכמו שאין אשה נקנית בפחות משה פרוטה כך קרקע לא נקנית בפחות משה פרוטה אמרו לו שיש ברייתא שאף שאשה לא נקנית בפחות משה פרוטה אך קרקע נקנית בפחות משה פרוטה אמר לה שזה נאמר על חליפין ששנינו שקונים בכלי גם כשאינו שוה פרוטה, ואח"כ אמרו על מה שאמר רב יהודה בשם שמואל שמי שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהיה לו עסק עמהם ואמר ר' אסי בשם ר' יוחנן שהנושא הזה קשה לעולם מדור המבול שכתוב אלה ויחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו ודמים בדמים נגעו, והשמעות היא כמו שתרגם רב יוסף שמולידים בנים מנשי חבריהם ומוסיפים חובות על חובות, וכתוב אח"כ על כן תאכל הארץ ואומלל כל יושב בה בחית השדה ובעוף השמים וגם דגי הים יאספו ואילו במבול לא נגזרה גזירה על הדגים שכתוב מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים, ואין לומר שעונשים אלו רק עם עברו על הכל שכתוב בירמיה כי מפני אלה אבדה הארץ והיינו אחד מהם ואין לומר שאלה לחוד וכל מה שכתוב בפסוק הנ"ל זה ביחד **עמוד ב** שלא כתוב ופרצו אלא פרצו.

עוד אמרו שמה שכתוב במשנה שאשה שהביאה חטאתה ומתה מביאים יורשיה את עולתה ואמר רב יהודה בשם שמואל שזה רק אם הפרישה מחיים כי הוא סובר ששיעבוד אינו מדאורייתא, ור' אסי אמר בשם ר' יוחנן שיביאו גם כשלא הפרישה מחיים משמע שהוא סובר ששיעבוד דאורייתא, ולכאורה נחלקו כבר בזה שרב ושמואל אמרו שלא גובים מלוה על פה לא מירשים ולא מלקוחות, ור' יוחנן ור"ל סוברים שגובים מירשים ולקוחות, ויש